

Vergaderjaar 2023–2024

36 410 VI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2024

A

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 22 december 2023

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft op 3 oktober 2023 een brief gestuurd aan de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister voor Rechtsbescherming inzake de halfjaarlijkse stand van zaken ten aanzien van de toezeggingen die door de bewindspersonen aan de Eerste Kamer zijn gedaan.

De Minister van Justitie en Veiligheid heeft op 14 december 2023 mede namens de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid gereageerd.

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid¹ brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Croll (BBB) (*ondervoorzitter*), Marquart Scholtz (BBB), Heijnen (BBB), Griffioen (BBB), Veldhoen (GroenLinks-PvdA), Recourt (GroenLinks-PvdA), Kluit (GroenLinks-PvdA), Ramsodit (GroenLinks-PvdA), Martens (GroenLinks-PvdA), Vogels (VVD), Van den Berg (VVD), Meijer (VVD), Doornhof (CDA), Van Toorenburg (CDA), Dittrich (D66) (*voorzitter*), Belhirsch (D66), Bezaan (PVV), Nicolai (PvdD), Van Bijsterveld (JA21), Janssen (SP), Talsma (CU), Van den Oetelaar (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

Den Haag, 3 oktober 2023

De Eerste Kamer beziet ieder half jaar in hoeverre de toezeggingen die door de verschillende bewindspersonen aan deze Kamer zijn gedaan reeds zijn nagekomen.

Door middel van deze brief attendeer ik u op het gebruikelijke halfjaarlijkse overzicht van openstaande en deels voldane toezeggingen. Vandaag ontvangt u digitaal een overzicht van de toezeggingen waarvan de termijn volgens onze informatie op 1 juli 2023 is verstreken. De Kamer verneemt graag vóór 17 november 2023 wat de stand van zaken is met betrekking tot de nakoming van de in het overzicht opgenomen toezeggingen. Is een toezegging naar uw oordeel reeds voldaan, dan verneemt de Kamer graag op welke wijze. Is een toezegging nog niet (geheel) uitgevoerd, dan ontvangt de Kamer graag een prognose op welke termijn dit alsnog zal gebeuren. Het overzicht is te raadplegen via de volgende link:

Rappel:

<https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vm6skvfv89i3&ministerie=vkisiniik9dh>

Tevens stuur ik u een overzicht van de openstaande of deels voldane toezeggingen waarvan de termijn op 1 januari 2024 verloopt. Deze vooruitblik is ter informatie.

Vooruitblik:

<https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vm6vgn9kwaz8&ministerie=vkisiniik9dh>

De Eerste Kamer tracht de toezeggingenregistratie zo actueel mogelijk te houden. Hiervoor is van belang dat bewindslieden brieven, nota's en andere stukken die samenhangen met toezeggingen aan de Eerste Kamer rechtstreeks aan deze Kamer aanbieden, onder vermelding van de relevante toezeggingenregistratienummers («T-nummers»).

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

Den Haag, 3 oktober 2023

De Eerste Kamer beziet ieder half jaar in hoeverre de toezeggingen die door de verschillende bewindspersonen aan deze Kamer zijn gedaan reeds zijn nagekomen.

Door middel van deze brief attendeer ik u op het gebruikelijke halfjaarlijkse overzicht van openstaande en deels voldane toezeggingen. Vandaag ontvangt u digitaal een overzicht van de toezeggingen waarvan de termijn volgens onze informatie op 1 juli 2023 is verstreken. De Kamer verneemt graag vóór 17 november 2023 wat de stand van zaken is met betrekking tot de nakoming van de in het overzicht opgenomen toezeggingen. Is een toezegging naar uw oordeel reeds voldaan, dan verneemt de Kamer graag op welke wijze. Is een toezegging nog niet (geheel) uitgevoerd, dan ontvangt de Kamer graag een prognose op welke termijn dit alsnog zal gebeuren. Het overzicht is te raadplegen via de volgende link:

Rappel:

<https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vm6skvfv89i3&ministerie=vkjhltvyf5mt>

Tevens stuur ik u een overzicht van de openstaande of deels voldane toezeggingen waarvan de termijn op 1 januari 2024 verloopt. Deze vooruitblik is ter informatie.

Vooruitblik:

<https://www.eerstekamer.nl/rappel?rappel=vm6vgn9kwaz8&ministerie=vkjhltvyf5mt>

De Eerste Kamer tracht de toezeggingenregistratie zo actueel mogelijk te houden. Hiervoor is van belang dat bewindslieden brieven, nota's en andere stukken die samenhangen met toezeggingen aan de Eerste Kamer rechtstreeks aan deze Kamer aanbieden, onder vermelding van de relevante toezeggingenregistratienummers («T-nummers»).

De Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal,
J.A. Bruijn

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 december 2023

Met deze brief reageer ik, mede namens de Minister voor Rechtsbescherming en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, op uw brieven van 3 oktober jongstleden. In de bijlage van deze brief treft u de stand van zaken van de gedane toezeggingen aan uw Kamer. Bij verschillende toezeggingen wordt bij de afhandeling gerefereerd aan correspondentie met de Tweede Kamer. Deze brieven zijn als bijlage bijgevoegd. Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

Toezegging	Datum	Omschrijving	Voortgangsinformatie
Toezegging Nieuwe definities (26 671/30 036) (T00476)	30 mei 2006	Minister Donner zegt toe bij de herziening van het Wetboek van Strafvordering te zullen bekijken of daar definities in moeten worden opgenomen voor termen als «gegevens» en «geautomatiseerd werk».	Afgedaan met: De definities van «geautomatiseerd werk» en «gegevens» zijn opgenomen in het nieuwe wetboek (artikel 2.1.1). In de toelichting op het nieuwe artikel 2.1.1 staat dat de begrippen «gegevens» en «geautomatiseerd werk» thans alleen maar in het wetboek van Strafrecht zijn gedefinieerd, namelijk 80 quinquies en 80 sexies (gewijzigd bij CC III). Met het voorgestelde nieuwe wetboek is deze toezegging dus gestand gedaan.
Toezegging Monitoren en mogelijk evalueren van de insluitingsfouillering (33 112) (T01925)	13 mei 2014	De Minister van Veiligheid en Justitie zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Hoekstra (CDA), toe dat hij de bevoegdheid tot insluitingsfouillering zal monitoren en afhankelijk van de aantallen ook evalueren.	In de praktijk blijkt het doen verrichten van onderzoek in het lichaam bij insluitingsfouillering zodanig zelden voor te komen, dat is besloten de meetperiode te verlengen van 3 naar 5 jaar. Op dit moment wordt de kwantitatieve informatie opgehaald en zal op basis daarvan de bevoegdheid worden geëvalueerd. Dat betekent dat de Eerste Kamer uiterlijk in het voorjaar van 2024 zal worden geïnformeerd over de aantallen en de eventuele bevindingen.
Toezegging Bij de evaluatie het systeemtoezicht door de Inspectie Justitie en Veiligheid betrekken (34 372) (T02643)	19 juni 2018	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van de leden Sent (PvdA) en Strik (GroenLinks), toe dat bij de evaluatie van de wet over twee jaar bekeken zal worden hoe het systeemtoezicht achteraf door de Inspectie Justitie en Veiligheid heeft gewerkt.	In de beleidsreactie op de wetsevaluatie van de wet Computercriminaliteit III zal ingegaan worden op de commissiebrief van de EK. Deze beleidsreactie wordt naar verwachting dit jaar aan de EK aangeboden. Echter in de commissiebrief van de EK lijkt zij te schrijven dat deze toezegging pas gestand kan worden gedaan met de wetsevaluatie die waarschijnlijk pas in 2024 wordt opgeleverd.
Toezegging In de wetsevaluatie het aspect internetblokkades expliciet meenemen (33 996) (T02766)	5 februari 2019	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Van Bijsterveld (CDA), Postema (PvdA) en Bikker (ChristenUnie), toe bij de evaluatie zoals voorzien binnen drie jaren na inwerkingtreding van de Wet, het aspect internetblokkades expliciet mee te nemen om te bezien of de wet goed is hand te haven zonder DNS- en IP-blokkades	Wordt in het jaar 2024 geëvalueerd. Beleidsreactie op evaluatie wordt in Q4 van het jaar 2024 verwacht.
Toezegging Faciliteren van gerechtvaardigde beroepen op afscherming van UBO's van kerkgenootschappen (35 179) (T02977)	16 juni 2020	De Minister van Financiën zegt de Kamer naar aanleiding van vragen van de leden Ester (ChristenUnie) en Essers (CDA) toe in overleg te zullen treden met zijn ambtsgenoot van JenV en met het Openbaar Ministerie om te kijken hoe zij kunnen faciliteren dat gerechtvaardigde beroepen op afscherming van UBO's van kerkgenootschappen worden gehonoreerd en de Kamer hierover te informeren.	De MR heeft een wetsvoorstel voor wijziging van het UBO register, in november naar de Raad van State gestuurd. De toegang tot de UBO-registers wordt beperkt tot instanties met een wettelijke taak bij het voorkomen en tegengaan van fraude, witwassen en terrorismefinanciering. Daarnaast kunnen personen en instanties toegang tot het UBO-register krijgen als zij een legitiem belang hebben, zoals bijvoorbeeld pers en ngo's.
Toezegging Terugkoppeling gesprekken over het UBO-register met kerkgenootschappen (35 179) (T02978)	16 juni 2020	De Minister van Financiën zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van de leden Ester (ChristenUnie) en Essers (CDA), toe om de Kamer aanvang 2022 (18 maanden na de toezegging) te informeren over de gesprekken met kerkgenootschappen zoals het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken en de Joodse gemeenschap, politie en justitie over de ervaringen en zorgen rond privacy en veiligheid met betrekking tot het UBO-register.	De MR heeft een wetsvoorstel voor wijziging van het UBO register, in november naar de Raad van State gestuurd. De toegang tot de UBO-registers wordt beperkt tot instanties met een wettelijke taak bij het voorkomen en tegengaan van fraude, witwassen en terrorismefinanciering. Daarnaast kunnen personen en instanties toegang tot het UBO-register krijgen als zij een legitiem belang hebben, zoals bijvoorbeeld pers en ngo's.

Toezegging	Datum	Omschrijving	Voortgangsinformatie
Toezegging Contrasigneren en inwerkingtreding van voorstel voor Rijkswet inperking gevolgen Brexit (35 130) (R2119) (T02983)	23 juni 2020	De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden van Doornhof (CDA), Karimi (GroenLinks), Kox (SP), Huizinga-Heringa (ChristenUnie) en Van Rooijen (50PLUS), toe het voorstel voor Rijkswet inperking gevolgen Brexit, zodra aangenomen, te contrasigneren en zal de wet in werking laten treden zodra blijkt dat het terugtrekkingsakkoord de rechten van de Nederlanders in het VK niet voldoende waarborgt, en zal zodra een motie in de Tweede Kamer wordt aangenomen over de inwerkingtreding hier snel en zorgvuldig over oordelen.	De positie van Nederlandse burgers in het VK heeft de blijvende en prioritaire aandacht van het kabinet. De verblijfsrechten van Nederlandse burgers die voor 1 januari 2021 al in het VK woonden, blijven beschermd op basis van het burgerrechtengedeelte van het Terugtrekkingsakkoord. Het kabinet is niet bekend met systematische problemen waardoor Nederlandse burgers hun verblijfsvergunning dreigen te verliezen of op andere manier in de problemen zijn gekomen door de terugtrekking van het VK uit de EU. De Nederlandse ambassade in Londen ontvangt met enige regelmaat signalen die aanleiding vormen om de situatie nauwgezet te monitoren en met de Britse autoriteiten in gesprek te blijven. Het kabinet monitort tevens samen met de Commissie of de afspraken uit het burgerrechtengedeelte van het Terugtrekkingsakkoord door het VK worden nagekomen. Het kabinet heeft het vertrouwen en de positieve ervaring dat eventuele (systematische) problemen adequaat en snel kunnen worden opgelost. Het kabinet ziet dan ook geen aanleiding om de Rijkswet inperking gevolgen Brexit in werking te laten treden.
Toezegging Bekijken mogelijkheden voorlichting van met name kwetsbare groepen over voorstel voor Rijkswet inperking gevolgen Brexit (35 130) (R2119) (T02984)	23 juni 2020	De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Rooijen (50PLUS), toe te kijken of er, naast de huidige informatievoorzieningen, er nog andere mogelijkheden zijn om met name kwetsbare groepen, zoals ouderen, voor te lichten over het voorstel voor Rijkswet inperking gevolgen Brexit.	De positie van Nederlandse burgers in het VK heeft de blijvende en prioritaire aandacht van het kabinet. De verblijfsrechten van Nederlandse burgers die voor 1 januari 2021 al in het VK woonden, blijven beschermd op basis van het burgerrechtengedeelte van het Terugtrekkingsakkoord. Het kabinet is niet bekend met systematische problemen waardoor Nederlandse burgers hun verblijfsvergunning dreigen te verliezen of op andere manier in de problemen zijn gekomen door de terugtrekking van het VK uit de EU. De Nederlandse ambassade in Londen ontvangt met enige regelmaat signalen die aanleiding vormen om de situatie nauwgezet te monitoren en met de Britse autoriteiten in gesprek te blijven. Het kabinet monitort tevens samen met de Commissie of de afspraken uit het burgerrechtengedeelte van het Terugtrekkingsakkoord door het VK worden nagekomen. Het kabinet heeft het vertrouwen en de positieve ervaring dat eventuele (systematische) problemen adequaat en snel kunnen worden opgelost. Het kabinet ziet dan ook geen aanleiding om de Rijkswet inperking gevolgen Brexit in werking te laten treden.
Toezegging Toesturen afschrift brief Tweede Kamer inzake eventuele aanscherping van het beleid rondom het intrekken en verlenen van verblijfsvergunningen (35 210 VI) (T02992)	30 oktober 2020	De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Hattem (PVV), toe een afschrift te sturen van de brief aan de Tweede Kamer met berichtgeving over eventuele aanscherping van het beleid rondom het intrekken van verblijfsvergunningen, dat ook van toepassing zal zijn op het op voorhand weigeren van een verblijfsvergunning. De Staatssecretaris verwacht de Kamer voor de begrotingsbehandeling in de Tweede Kamer hierover te kunnen informeren.	In afwachting van de uitspraak van de Raad van State, echter nav Hofuitspraak d.d. 6 juli 2023 heeft de IND besloten deze terug te trekken. Kamerbrief wordt opgesteld en naar verwachting voor het Kerstreces naar de Kamer gezonden.
Toezegging Resultaten verkenning naar 80%-norm wijkagent (35 300 VI) (T03031)	10 maart 2020	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden De Blécourt-Wouterse (VVD) en Rombouts (CDA) toe om de Kamer nader te informeren over de resultaten van de verkenning naar de zogenaamde 80%-norm in de praktijk van wijkagenten.	Afgedaan met GGP brief van 4 november 2020 aan TK, bijgaand zenden wij een afschrift van deze brief aan de EK.

Toezegging	Datum	Omschrijving	Voortgangsinformatie
Toezegging Informeren over stand van zaken van de voorstellen van de Europese Commissie inzake Migratie en Asiel (35 612) (T03077)	1 december 2020	De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, onder andere naar aanleiding van een vraag van het lid Karimi (GroenLinks), toe de Kamer uitvoerig te informeren over de stand van zaken van de voorstellen van de Europese Commissie inzake Migratie en Asiel, voordat de onderhandelingen over dit pakket verder komen.	De EK wordt via de GA's en verslagen van de JBZ-raad op de hoogte gehouden van de vorderingen.
Toezegging Binnen een jaar na inwerkingtreding in gesprek met de Raad voor de rechtspraak en de Eerste Kamer voorzien van een rapportage inzake al dan niet verandering strafmaat (35 122) (T03083)	16 juni 2020	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van de leden Dittrich (D66) en Bezaan (PVV), toe dat hij binnen een jaar na de inwerkingtreding van de wet in gesprek gaat met de Raad voor de Rechtspraak en de Eerste Kamer voorziet van een rapportage inzake de al dan niet verandering van de strafmaat.	Uw Kamer wordt in Q2 2024 over de stand van zaken inzake de uitvoering van deze toezegging geïnformeerd.
Toezegging Rapporteren aan de Eerste Kamer over het correct afschermen van gegevens van slachtoffers (35 122) (T03089)	16 juni 2020	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Dittrich (D66), toe dat hij aan de Eerste Kamer zal rapporteren over het correct afschermen van de gegevens van slachtoffers.	Deze toezegging is opgenomen in de voortgangsbrief meerjarenagenda slachtofferbeleid d.d.juni 2023. Per abuis is er geen afschrift naar de EK gegaan. Bijgaand de brief.
Toezegging In de wet een structurele plek geven voor herstelactiviteiten (35 122) (T03097)	16 juni 2020	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Recourt (PvdA), toe dat hij in de uitvoering van de wet een structurele plek geeft voor herstelactiviteiten.	Inhoudelijke afstemming loopt nog. Tweede Kamer zal voor het zomerreces van 2024 worden geïnformeerd. Afschrift zal aan Eerste Kamer worden verzonden.
Toezegging Publicatie uitspraken rechter-commissaris ter sprake brengen (35 296) (T03190)	23 maart 2021	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Recourt (PvdA), toe dat hij zal aangeven in zijn reguliere overleggen dat het wenselijk wordt geacht dat uitspraken van de rechter-commissaris, worden gepubliceerd op rechtspraak.nl	Een deel van de uitspraken van rechter-commissarissen inzake de ontruiming van kraakpanden wordt inmiddels op rechtspraak.nl gepubliceerd.
Toezegging Bescherming persoonsgegevens slachtoffers in processtukken (35 349) (T03284)	13 april 2021	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden De Boer (GroenLinks) en de heer Dittrich (D66), toe aandacht te geven aan de bescherming van persoonsgegevens van slachtoffers en beperking tot de opname van alleen noodzakelijke gegevens in het dossier, e.e.a. in het perspectief van de vorming van een nieuwe regering.	Deze toezegging is opgenomen in de voortgangsbrief meerjarenagenda slachtofferbeleid d.d.juni 2023. Per abuis is er geen afschrift naar de EK gegaan. Bijgaand de brief.

Toezegging	Datum	Omschrijving	Voortgangsinformatie
Toezegging Meenemen ethische aspecten in onderzoek (35 925 VI) (T03371)	22 maart 2022	De Minister van Justitie & Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Nicolai (PvdD), toe om aan de onderzoekscommissie te vragen ook de ethische aspecten mee te nemen in hun onderzoek. Ook zal de Minister de uiteindelijke aanbevelingen van deze commissie met de Kamer delen.	Afgedaan met: Uitgaande brief [16-05-2022] – EK Voortgangsbrief met betrekking tot de fraudekwestie bij het kantoor van de Landsadvocaat
Toezegging Pilots afleidingsstelsel gezagssituatie (34 605) (T03377)	15 maart 2022	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Recourt (PvdA), toe om door middel van pilots van zes maanden te bezien hoe het afleidingsstelsel van de gezagssituatie in de praktijk werkt. Hij zal de Kamer over deze uitkomsten informeren.	Deze toezegging is gestand gedaan middels de Verzamelbrief Familie van 16 december 2022. De brief van 16 december 2022 is aan de Tweede Kamer gestuurd, met afschrift aan de Eerste Kamer.
Toezegging Beschermingsniveau burgers BES-eilanden (35 925 VI) (T03469)	21 juni 2022	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Ganzevoort (GroenLinks) en Recourt (PvdA), toe de bewindspersoon van BZK te vragen om schriftelijk in te gaan op de vraag hoe je ervoor zorgt dat de burgers van de BES-eilanden geen lager beschermingsniveau hebben dan de burgers in Nederland.	Op 23 juni 2023 is een brief (Kamerstukken II 2022/23, 36 200 IV, nr. 85) vanuit SBZK verstuurd aan de Tweede Kamer over de voortgang van het comply or explain traject waarin het belangrijkste uitgangspunt is dat alle beleidsintensiveringen en de daaruit voortvloeiende wetgeving en/of financiële consequenties van toepassing (zullen) zijn voor Caribisch Nederland, tenzij er redenen zijn om dat niet te doen. De brief biedt een laatste stand van zaken van het traject aan, legt de inzet van de departementen uit, en detailleert de resultaten die tot nu toe bereikt zijn. Hiermee is invulling gegeven aan de toezegging. Bijgaand zenden wij een afschrift van deze brief aan de EK
Toezegging Diverse vragen van de heer Nicolai (PvdD) (35 925 VI) (T03470)	31 mei 2022	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van het lid Nicolai (PvdD), toe met een inhoudelijke regeringsreactie op het Indiëonderzoek te komen, de vragen die hij in eerste termijn heeft gesteld door te geleiden naar de betreffende bewindspersoon om te bekijken in hoeverre die nog onderdeel kunnen uitmaken in het debat dat nog volgt, en de gestelde vragen die nog onbeantwoord zijn schriftelijk te (laten) beantwoorden door de betreffende bewindspersoon.	Afgedaan met: Brief van de Minister van Algemene Zaken d.d. 14 december 2022 inhoudende de tweede kabinetsreactie historisch onderzoek Indonesië».
Toezegging Hardheidsclausule 35 925 VI) (T03472)	21 juni 2022	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Ganzevoort (GroenLinks), toe bij nieuwe wetten de vraag te stellen welk mechanisme bij die wet past (hardheidsclausule of iets anders) en dat op te nemen in de aanwijzing voor de regelgeving. Op die manier wordt het geborgd in het proces.	De 12e wijziging van de Aanwijzingen voor de regelgeving is op 11 juli jl. naar de Raad van State gestuurd. De Raad van State heeft op 8 november jl. advies uitgebracht. Op dit moment wordt het nader rapport naar aanleiding van het advies opgesteld. De vaststelling en inwerkingtreding van de 12e wijziging zal naar verwachting plaatsvinden in het eerste kwartaal van 2024.

Toezegging	Datum	Omschrijving	Voortgangsinformatie
Toezegging Rapportage over de voortgang van het wegnemen van belemmeringen statushouders om te werken n.a.v. adviezen ACVZ (36 200) (T03505)	18 oktober 2022		In november 2021 is de kabinetsreactie op het rapport «Van asielzoeker naar zorgverlener» naar de Tweede Kamer gezonden. Gezien de demissionaire status van het kabinet, de controversieel verklaarde onderwerpen die aan deze thematiek raken, de uitspraak van de Raad van State over de 24-weken-eis die op dit moment wordt afgewacht en de aankomende verkiezingen, wordt de richting van het nieuwe kabinet afgewacht.
Toezegging Afschrift onderzoek Inspectie Justitie en Veiligheid naar stalking (35 871) (T03537)	14 februari 2023	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks), toe dat een afschrift van het onderzoek door de Inspectie Justitie en Veiligheid naar de praktijk rondom stalking aan de Kamer wordt gestuurd	Het betreffende rapport zal begin 2024 worden opgeleverd en met een inhoudelijke beleidsreactie aan beide Kamers gestuurd worden.
Toezegging Reflectie op hoe om te gaan met signalen uit de praktijk (35 871) (T03538)	14 februari 2023	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Talsma (ChristenUnie), toe dat zij zal reflecteren op de vraag: hoe ga je om met signalen uit de praktijk? De Minister is van plan om deze reflectie te geven bij het behandelen van volgende wetsvoorstellen in de Eerste Kamer.	In maart 2023 is het Beleidskompas gelanceerd. Dit is de centrale werkwijze voor het maken van beleid bij de Rijksoverheid en vraagt van beleidsmakers om bij een probleem- en oorzakenanalyse te beginnen en verschillende beleidsopties integraal af te wegen alvorens te adviseren of wetgeving de meest aangewezen weg is. Deze afweging wordt verantwoord in de memorie van toelichting en kan daarmee aan de orde komen bij de parlementaire behandeling van een wetsvoorstel.
Toezegging Evaluatie voorlichtingstraject (34 605) (T03556)	13 april 2023	De Minister voor Rechtsbescherming zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden van de fracties GroenLinks en PvdA, toe een onafhankelijke evaluatie te laten doen naar het voorlichtingstraject betreffende de nieuwe regelgeving.	Deze evaluatie wordt thans uitgevoerd door een onafhankelijk bureau en de bevindingen hiervan worden uiterlijk begin 2024 met de Eerste en Tweede Kamer gedeeld.
Toezegging Brief Minister Binnenlandse Zaken m.b.t. vragen omtrent migratie (36 081) (T03582)	28 maart 2023	De Minister van Justitie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Dessing (FVD), toe dat de Minister van Binnenlandse Zaken terugkomt op de gestelde vragen aangaande het Handvest voor Lokaal Zelfbestuur en de invulling van het amendement over het constitutioneel hof.	In nader overleg met BZK over afdoening van de toezegging.

Toe­zegging	Datum	Omschrijving	Voortgangsinfor­matie
Toe­zegging Brief Staats­se­cretaris op diverse vragen m.b.t. migra­tie (36 081) (T03583)	28 maart 2023	De Minister van Jus­titie en Veiligheid zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Karimi (GroenLinks), Stienen (D66) en Van Hattem (PVV), toe dat de Staats­se­cretaris van Jus­titie en Veiligheid een brief zal sturen be­treffende de vragen aan­gaande migra­tie. Zo zal ingegaan worden op het aantal Oekraïners per gemeente; de capaciteit van noodopvangplekken; de kaders en toekomst van vetrekbonussen; de vrijwil­ligheid/niet-vrijwil­ligheid asielzoekers richting gemeenten; de impact van 4 sep­tember voor de derdelanders, op derdelanders die vanuit binnen de EU hiernaartoe gekomen zijn, dus wel via Oekraïne maar binnen de EU; en op de situatie waarbij de Richtlijn Tijdelijke Bescher­ming niet meer geldt voor de Oekraïners, die met een jaar overgangster­mijn overgaat naar een andere vorm van opvang voor de groep Oekraïners.	Op 24 mei jl. is de TK een overzicht ver­stuurd van onder andere het aantal ge­realiseerde opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne per provincie en Veiligheidsregio. Uw ontvangt een afschrift. Het voornoemde overzicht wordt halfjaarlijks ge­actua­liseerd en gedeeld met de TK. Met een recente brief aan Veiligheidsregio's en burgemeesters wordt de te realiseren capaciteit aan noodopvangplekken geschetst. Uw Kamer ontvangt een afschrift van deze brief. Met de brief «Opvang derdelanders» aan uw Kamer van 8 juni jl. is ingegaan op de situatie van de groep derdelanders vanaf 4 sep­tember en de kaders van vetrekbonussen (de remigra­tiebijdrage). Ten aanzien van (niet-)vrijwil­ligheid van asielzoekers richting gemeenten (de zogeheten Spreidingswet) bestaan geen nadere updates. Uw Kamer heeft het wets­voorstel in be­handeling. Tot slot is uw Kamer toege­zegd in te gaan op de situatie waarbij de RTB niet meer geldt voor ontheemden uit Oekraïne. Dit toekomstbeeld wordt be­trokken bij de volgende update over verkenning verblijf en terugkeer, waarvan uw Kamer in december 2023 of januari 2024 een afschrift ontvangt (via een Verzamel­brief opvang Oekraïne).
Toe­zegging Afschrift brief re­presen­ta­tiviteits­toets WAMCA (35 334 / 33 576) (T03660)	18 april 2023	De Minister voor Rechts­bescher­ming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Schalk (SGP), toe dat hij een afschrift van de brief, aan­gaande het re­presen­ta­tiviteits­vereiste in de WAMCA, aan de Kamer zal toesturen. In de brief wordt ook gere­flecteerd op dat be­lang­en­organisaties nu een makkelijker ingang bij het be­stuursrecht hebben dan burgers.	Afgedaan met: Uit­gaande brief [02-06-2023] – EK Vereisten re­presen­ta­tiviteit be­lang­en­organisaties met een ideeel doel
Toe­zegging vragen over diploma­tieke inzet ten aanzien van erkenning van Nederlandse echtscheidingen in bui­tenland doorgeleiden naar Minister BZ (35 348 / 36 123) (T03676)	21 februari 2023	De Minister voor Rechts­bescher­ming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid De Boer (GroenLinks), toe dat hij de vraag, naar de inzet op erkenning van Nederlandse echtscheidingen in het bui­tenland, aan de Minister van Bui­tenlandse Zaken zal voorleggen.	De Kamerbrief Schadelijke Praktijken (Kamer­brief over opbrengst actieagenda schadelijke praktijken en vervolginzet alsmede een be­leidsreactie naar aanleiding van de resolutie omtrent huwelijks­gevangenschap) is op 14 sep­tember 2023 aan de Eerste Kamer ver­stuurd.
Toe­zegging Rap­por­teren hoe kwetsbare groep onder­steund kan worden voor wie hoogte eigen bijdrage belemmering vormt voor toegang tot het recht (35 348 / 36 123) (T03677)	21 februari 2023	De Minister voor Rechts­bescher­ming zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid De Boer (GroenLinks), toe dat hij zal terugkoppelen hoe ondersteuning te bieden aan de kwetsbare groep waarbij de eigen bijdrage bij de gefinancierde rechtsbijstand in familie­zaken te hoog is.	De Kamerbrief Schadelijke Praktijken (Kamer­brief over opbrengst actieagenda schadelijke praktijken en vervolginzet alsmede een be­leidsreactie naar aanleiding van de resolutie omtrent huwelijks­gevangenschap) is op 14 sep­tember 2023 aan de Eerste Kamer ver­stuurd.